

Evaluatie 70- zakenregeling

I Inleiding

Aanleiding

In 2016 is het principe van de stamadvocaat landelijk ingevoerd in het psychiatrisch patiëntenrecht. De stamadvocaat is een in de praktijk ontstaan begrip en doelt op een advocaat die werkzaam is in het psychiatrisch patiëntenrecht. Na het eerste contact wordt een advocaat in principe de stamadvocaat van een cliënt. Bij iedere opvolgende crisismaatregel of inbewaringstelling wordt gepoogd de cliënt bij te laten staan door diens stamadvocaat. Een nadeel is dat het principe van de stamadvocaat kan bijdragen aan een meer onevenredige verdeling van het aantal zaken over de advocaten. Advocaten met veel stamcliënten hebben immers – omdat zij veel stamcliënten hebben – een grotere kans om zaken toebedeeld te krijgen voor hun stamcliënten (piket zaken en toevoegingen). Daarnaast staan deze advocaten nog steeds op de piketplanning waar ze zaken van nieuwe cliënten toegewezen kunnen krijgen.

Om bovenstaande reden is in 2018 de 70-zakenregeling geïntroduceerd en in 2019 voor het eerst toegepast. Deze regeling houdt in dat als een advocaat binnen een bepaalde periode 70 of meer Z020-toevoegingen bereikt, deze de erop volgende piketplanning voor psychiatrisch patiëntenpiket van een half jaar niet door de Raad wordt ingepland. De advocaat wordt tijdens deze periode wél benaderd als stamadvocaat voor zijn stamcliënten.

Doordat de advocaat niet wordt ingepland, is er meer ruimte voor zaken van nieuwe cliënten bij advocaten die niet zijn uitgeroosterd. De aanname is dat deze regeling bijdraagt aan een

evenrediger verdeling van de Z020-toevoegingen.

Doel onderzoek en onderzoeksvraag

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te bieden in de verdeling van Z020-zaken over de advocaten die deelnemen aan het psychiatrisch patiëntenpiket. Dit met het doel om te kunnen beoordelen of de 70-zakenregeling zorgt voor een evenrediger verdeling van Z020-zaken over advocaten en daarmee voldoende zijn doel bereikt om de regeling in stand te houden. Met Z020-zaken wordt hier bedoeld: de meldingen binnen het psychiatrisch patiëntenpiket en de Z020-toevoegingen die daaruit volgen.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: "Is er sinds de invoering van de 70-zakenregeling sprake van een meer evenredige verdeling van het aantal Z020-zaken?"

In dit rapport

In hoofdstuk II staat de verantwoording van het onderzoek en worden de methoden toegelicht. Ook worden enkele belangrijke kanttekeningen over de datakwaliteit geplaatst. In hoofdstuk III worden enkele algemene statistieken getoond die betrekking hebben op de vraag en het aanbod van de hulpverlening binnen het psychiatrisch patiëntenpiket. Dit schetst de context waarin dit onderzoek plaatsvindt. Hoofdstuk IV toont de verhoudingen tussen advocaten met een verschillende inschrijfduur en de meldingen en toevoegingen die zij ontvangen.

Hoofdstuk V toont ten slotte het aantal meldingen en toevoegingen per advocaat.

In hoofdstuk VI worden de resultaten samengenomen tot een conclusie, worden kanttekeningen geplaatst en suggesties gedaan voor vervolgstappen.

II Verantwoording en methoden

Aanpak

In de uitvoering van dit onderzoek is afgeweken van de standaard aanpak om eerst een onderzoeksplan op te stellen. Gezien de grote onduidelijkheid over de beschikbare data en de kwaliteit daarvan was het in eerste instantie niet mogelijk een realistisch onderzoeksplan op te stellen. Daarom is ervoor gekozen om te beginnen met een exploratie van de data met de bedoeling om te komen tot een realistische inschatting.

Na deze exploratie was het onderzoek al dusdanig vergevorderd dat het opzetten van een onderzoeksplan enkel een formaliteit zou zijn. Daarom is besloten direct verder te gaan met het schrijven van deze rapportage.

Onderzoekspopulatie en definities

Dit onderzoek heeft betrekking op de werkzaamheden van advocaten die deelnemen aan het psychiatrisch patiëntenpiket. Deze advocaten staan op het piketrooster om mogelijk te maken dat zij binnen een kort tijdsbestek cliënten in een crisissituatie bij kunnen staan. Hiertoe ontvangen zij piketmeldingen. De toevoegingen die zij naar aanleiding van deze piketmeldingen aanvragen, worden geregistreerd onder zaakcode Z020.

De piketmeldingen en bijbehorende toevoegingen hebben betrekking op de wetten Wet Verplichte GGZ (Wvggz) en Wet Zorg en Dwang (Wzd). Voor deze wetten geldt dat de maatregelen op twee manieren uitgevoerd kunnen worden. Wanneer er sprake is van een crisissituatie kan de burgemeester een crisismaatregel opleggen. In zo'n geval komt er een melding binnen bij de Centrale Piketafdeling. Zij proberen vervolgens contact op te nemen met de stamadvocaat of

zorgen ervoor dat er een advocaat aan de betreffende cliënt wordt toegewezen. Wanneer er geen sprake is van een crisissituatie wordt er een zorgmachtiging afgegeven door een rechter. In dat geval regelt de rechtbank het contact met de (stam)advocaat. Beide routes maken gebruik van hetzelfde rooster en register. Wanneer op een van deze procedures een toevoeging volgt, wordt deze aangevraagd onder zaakcode Z020.

Voor dit onderzoek is in principe gekeken naar piketmeldingen voor het psychiatrisch patiëntenpiket en toevoegingen voor de zaakcode Z020 tussen 2018 en 2023. Deze periode is telkens opgesplitst in periodes van een half jaar (1 januari t/m 30 juni en 1 juli t/m 31 december). Deze periodes komen overeen met de duur van de piketroosters. Wanneer een andere tijdsperiode is gebruikt wordt dit expliciet benoemd en toegelicht.

In dit onderzoek wordt een advocaat aangeduid als 'ingeschreven' voor het psychiatrisch patiëntenpiket vanaf de eerste volledige roosterperiode na diens eerste inschrijving. Een advocaat met inschrijfdatum 2 mei 2023 wordt dus vanaf 1 juli 2023 aangeduid als ingeschreven.

Databronnen en datakwaliteit

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van data uit diverse systemen van de Raad voor Rechtsbijstand, aangevuld door overzichten die bijgehouden zijn door de Centrale Piketafdeling. De gerapporteerde aantallen zijn gebaseerd op de stand van zaken op het moment dat de gegevens uit de diverse systemen zijn opgehaald (voorjaar 2024).

Er is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Inschrijvingen van advocaten (RIS)
- Lijst van stamcliënten (Symagic)
- Piketroosters (Excelbestanden)
- Piketmeldingen (Symagic)
- Toevoegingen (GRAS)

Voor elk van deze bronnen staat hieronder een korte toelichting op de datakwaliteit.

Inschrijvingen van advocaten (RIS)

De inschrijvingen van advocaten zijn gebruikt om te bepalen of een advocaat in een bepaalde periode actief was. Hierbij wordt uitgegaan van de start- en einddatum van de inschrijving voor het psychiatrisch patiëntenpiket (en eventuele uit- en inschrijvingen die in de tussenliggende jaren nog hebben plaatsgevonden). Deze methode kent echter enkele beperkingen. Zo worden advocaten soms kortstondig in- of uitgeschreven om administratieve redenen. Een advocaat kan daardoor onterecht als actief worden aangemerkt in een bepaalde periode. Dit zou kunnen leiden tot een overschatting van het aantal actieve advocaten.

Lijst van stamcliënten (Symagic)

Hoewel het concept van stamcliënten een belangrijke aanleiding is voor dit onderzoek zal deze data slechts beperkt meegenomen worden. Deze databron bevat namelijk enkel de stand van zaken op het moment van uitdraaien (april 2024) en bevat dus geen historie. Hierdoor is het niet mogelijk om de ontwikkeling van de stamcliënten door de tijd in beeld te brengen. Deze databron wordt daarom alleen in hoofdstuk III gebruikt om een indicatie te geven van de relatie tussen het aantal stamcliënten en het aantal meldingen en toevoegingen dat een advocaat ontvangt.

Daarnaast moet opgemerkt worden dat zo'n 5% van de cliënten als stamcliënt toegewezen stond aan meerdere advocaten. Er zit dus enige vertekening in deze data.

Piketroosters (Excelbestanden)

De piketroosters worden per half jaar opgesteld in Symagic. Voorafgaand worden overzichten in Excel gebruikt om advocaten te verdelen over de roosterdagen/-weken. Deze Excelbestanden zijn voor dit onderzoek gebruikt om te bepalen welke advocaten in welke periode op het rooster stonden.

Een risico dat verbonden is aan het gebruik van deze bron is dat de roosters over de jaren heen niet altijd volgens dezelfde regels zijn bijgehouden. Ook geven Excelbestanden de vrijheid om extra informatie op te schrijven waar deze niet verwacht wordt. Het is dus mogelijk dat de tellingen niet exact overeenkomen met de werkelijkheid. Ten slotte staat het advocaten vrij om, na publicatie van het rooster, diensten te ruilen of waar te laten nemen. Hierdoor kan het aantal diensten op het rooster afwijken van het daadwerkelijke aantal gedraaide diensten.

Piketmeldingen (Symagic)

Voor de piketmeldingen is gekeken naar alle meldingen die binnen zijn gekomen vanaf 2018 tot en met eind 2023. Hierbij zijn meldingen met de status "Koppelen" en "Handmatig" niet meegenomen. Dit betreft meldingen die, om diverse redenen, niet volgens het reguliere proces zijn verlopen. Dit betreft bijvoorbeeld dubbele meldingen of meldingen die op een later moment van de advocaat op het rooster overgegaan zijn naar de stamadvocaat. Omdat het vervolg van deze meldingen niet te achterhalen is, is ervoor gekozen ze buiten beschouwing te laten. In 2018 en 2019 betrof dit 8-9% van alle meldingen. In de daaropvolgende jaren daalde dit percentage naar 1,5-4%. Daarnaast is het nog belangrijk te vermelden dat tussen 12 oktober en 8 november 2022 het A-nummer van de advocaat niet is geregistreerd. Hierdoor kunnen de tellingen van de meldingen per advocaat in de tweede helft van 2022 lager uitvallen dan ze in werkelijkheid zijn.

Toevoegingen (GRAS)

Voor de toevoegingen is gekeken naar de Z020-zaken die vanaf 2018 tot en met eind 2023 zijn afgegeven. Binnen GRAS worden alle toevoegingen die vallen onder de wet Wvvgz en Wzd aangeduid met zaakcode Z020, zonder verdere aanduiding. Er is dus geen onderscheid te maken tussen toevoegingen voor Wvvgz-zaken en toevoegingen voor Wzd-zaken.

III Vraag en aanbod voor de hulpverlening van psychiatrisch patiëntenpiketadvocaten

Aanbod advocaten psychiatrisch patiëntenpiket

Grafiek 3.1 toont het aantal advocaten dat deelneemt aan het psychiatrisch patiëntenpiket en het aantal advocaten dat op het rooster stond, weergegeven per roosterperiode van een half jaar.

In deze grafiek is te zien dat het aantal advocaten dat staat ingeschreven voor piket in de afgelopen jaren gedaald is (van 630 begin 2018 naar 605 eind 2023). Het aantal advocaten dat op het piketrooster stond is over de jaren ook gedaald, maar vertoont daarbij wat meer schommelingen. In de laatste jaren lijkt een zaagtandpatroon te ontstaan waarbij er telkens in de tweede helft van het jaar minder advocaten op het rooster staan.

NB In principe zouden advocaten die staan ingeschreven voor het psychiatrisch patiëntenpiket ook op het rooster moeten staan. In de praktijk kunnen er echter verschillen ontstaan, bijvoorbeeld omdat een advocaat zich heeft in- of uitgeschreven op het moment dat het rooster voor de eerstvolgende periode al gemaakt is. Hierdoor kan in bepaalde roosterperiodes het aantal ingeroosterde advocaten hoger zijn dan het aantal advocaten dat is ingeschreven.

Grafiek 3.2 toont het aantal psychiatrisch patiëntenpiketadvocaten dat per roosterperiode is in- of uitgeschreven én het aantal advocaten dat is uitgesloten als gevolg van de 70-zakenregeling. Advocaten worden van de wachtlijst gehaald en ingeschreven wanneer het aantal zaken per

deelnemende advocaat op een regiorooster in één jaar gemiddeld niet onder de 35 toevoegingen daalt.

De in- en uitstroom per half jaar is laag. Gemiddeld stoppen per roosterperiode 14,1 advocaten. Dit betreft gemiddeld 2,3% (min. 0,3%; max. 5,1%) van de advocaten dat deelneemt aan het psychiatrisch patiëntenpiket. Daarnaast starten per roosterperiode gemiddeld 12,3 advocaten. Dit betreft gemiddeld 2,0% (min. 0,3%; max. 4,0%) van de advocaten die deelnemen.

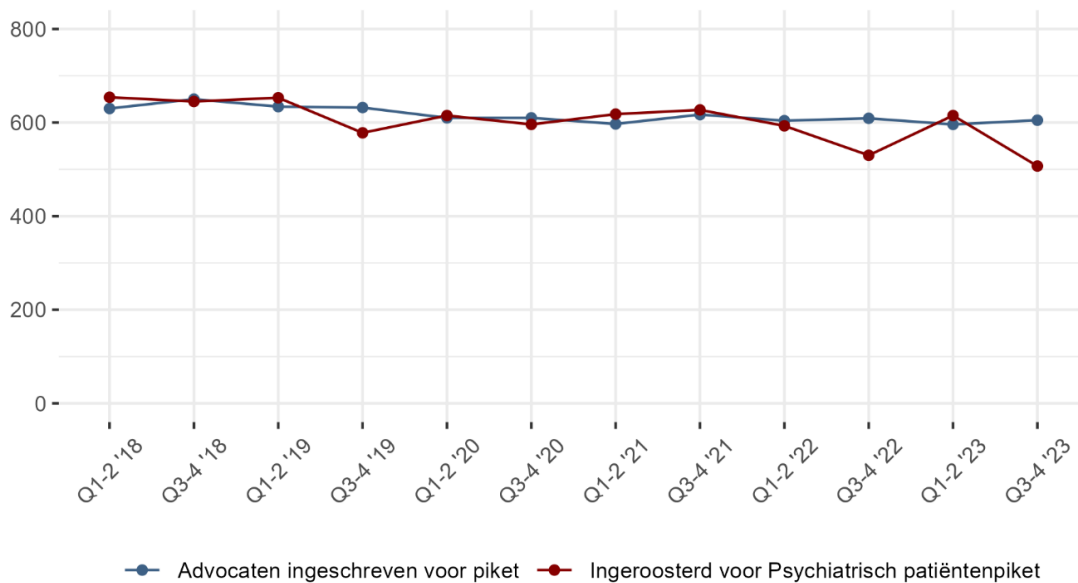
De eerste jaren (vanaf 2019) dat advocaten werden uitgesloten als gevolg van de 70-zakenregeling was het aantal nog vrij laag en stabiel (rond de 20 à 30 uitgesloten advocaten, wat zo'n 3 tot 5% van de deelnemende advocaten betreft). Vanaf 2022 is ook in deze grafiek een zaagtandpatroon te zien, waarbij het percentage van uitgesloten advocaten met name in de tweede helft van het jaar stijgt naar rond de 100 advocaten (ruim 15% van de deelnemende advocaten). Het zaagtandpatroon in grafiek 3.1 lijkt dus voornamelijk te ontstaan door de uitgesloten advocaten.

Het zaagtandpatroon wordt veroorzaakt door de manier waarop de regeling wordt toegepast: voor het rooster in de eerste helft van het jaar wordt gekeken of de advocaat meer dan 70 toevoegingen had tussen januari en augustus van het voorgaande jaar. Voor het rooster in de tweede helft van het jaar wordt gekeken naar het

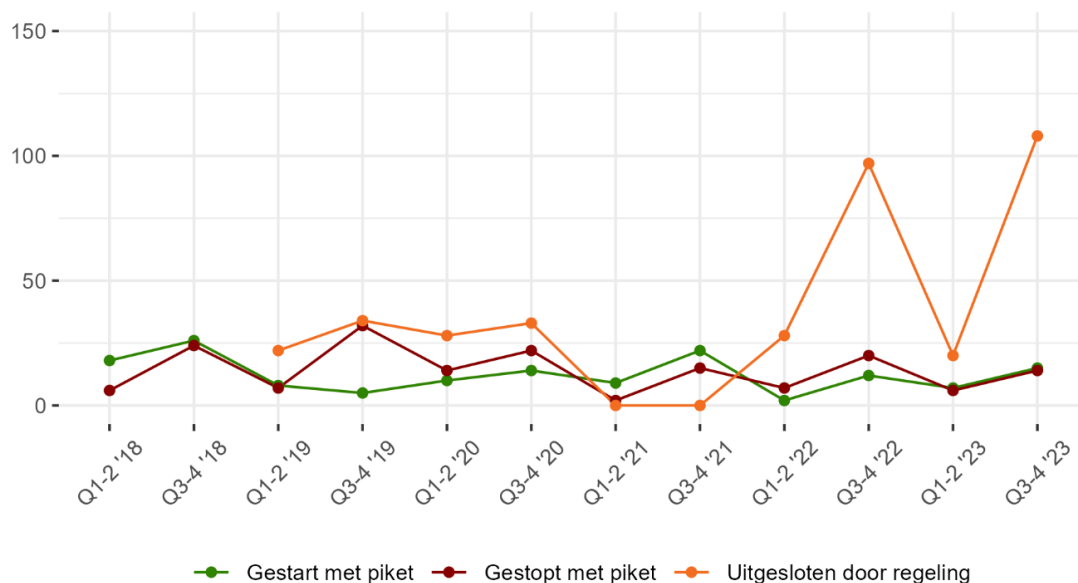

gehele voorgaande jaar. Voor de roosterperiode van 1 jan 2025 t/m 30 juni 2025 wordt bijvoorbeeld gekeken naar het aantal toevoegingen dat advocaten hebben ontvangen tussen 1 januari 2024 t/m 31 augustus 2024. Voor de roosterperiode van 1 juli t/m 31 december wordt gekeken naar de toevoegingen over heel 2024.

Meestal overstijgt een advocaat de grens van 70 toevoegingen pas als gekeken wordt naar het gehele jaar, waardoor deze dus in de tweede helft van het jaar wordt uitgesloten. Omdat een advocaat niet twee roosterperiodes achter elkaar mag worden uitgesloten, staan alle advocaten die in de tweede helft van het jaar zijn uitgesloten in de eerste helft van het daaropvolgende jaar weer op het rooster.

Grafiek 3.1: Aantal advocaten met specialisatie en op rooster, per roosterperiode

Grafiek 3.2: In- en uitstroom binnen de psychiatrisch patiëntenpiket én uitsluitingen i.v.m. de 70-zaken regeling, per roosterperiode

In tabel 3.1 staan enkele statistieken die meer inzicht geven in de groep advocaten die wordt uitgesloten ten opzichte van de gehele groep. Onder uitgesloten advocaten wordt verstaan: advocaten die minimaal één keer zijn uitgesloten als gevolg van de regeling. In de tabel wordt ook gesproken over het aantal regioroosters. De advocaten worden ingedeeld op één van de 27 regioroosters. Op ieder regiorooster is ruimte voor een beperkt aantal advocaten. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat de hoeveelheid meldingen en het aantal advocaten dat ingeroosterd is met elkaar in verhouding is. Hierdoor verschillen de roosters sterk in omvang. Zo stonden in 2023 slechts 7 advocaten ingeschreven voor het kleinste rooster en 60 advocaten voor het grootste rooster.

		Uitgesloten advocaten	Alle advocaten
Aantal advocaten	Gemiddelde	46	612
	Range	20-108	597-635
Aantal regio-roosters	Gemiddelde	10	27
	Range	6-19	27 – 27
Aantal jaren inschrijving voor piket	Gemiddelde	19	15
	Range	7-27	3-30
Leeftijd	Gemiddelde	63	57
	Range	46-86	33-94

Tabel 3.1: Gemiddelde statistieken over de jaren 2019 t/m 2023 van uitgesloten advocaten in vergelijking met alle advocaten.

Vergeleken met de gehele groep staat de groep uitgesloten advocaten gemiddeld langer ingeschreven. Ook is deze groep gemiddeld ouder.

Zoals ook in grafiek 3.2 te zien is, zitten er per roosterperiode grote verschillen tussen het aantal advocaten dat wordt uitgesloten en daarmee ook tussen het aantal regioroosters waarvan advocaten worden uitgesloten. Het gemiddelde van 46 advocaten afkomstig van 10 regioroosters geeft geen compleet beeld omdat er grote verschillen waren over de jaren. Over het algemeen heeft de regeling effect op tussen de 20 en 30 advocaten die staan op 6 tot 9 verschillende

regioroosters. Uitzonderingen daarop zijn de pieken in het zaagtandpatroon (tweede helft van 2022 en 2023) waar het aantal uitgesloten advocaten rond de 100 advocaten lag, afkomstig van 19 regioroosters.

Hoewel de regeling gedurende de pieken toegepast wordt op het merendeel van de regioroosters, is deze niet op alle regioroosters van toepassing. Omdat zowel het aantal advocaten dat wordt uitgesloten én het aantal advocaten waarvoor ruimte is op het regiorooster uiteenloopt, verschilt de impact van de regeling per regiorooster. Zo loopt het percentage uitgesloten advocaten in de tweede helft van 2023 uiteen van 4,3% tot 42,9% van de advocaten op het regiorooster.

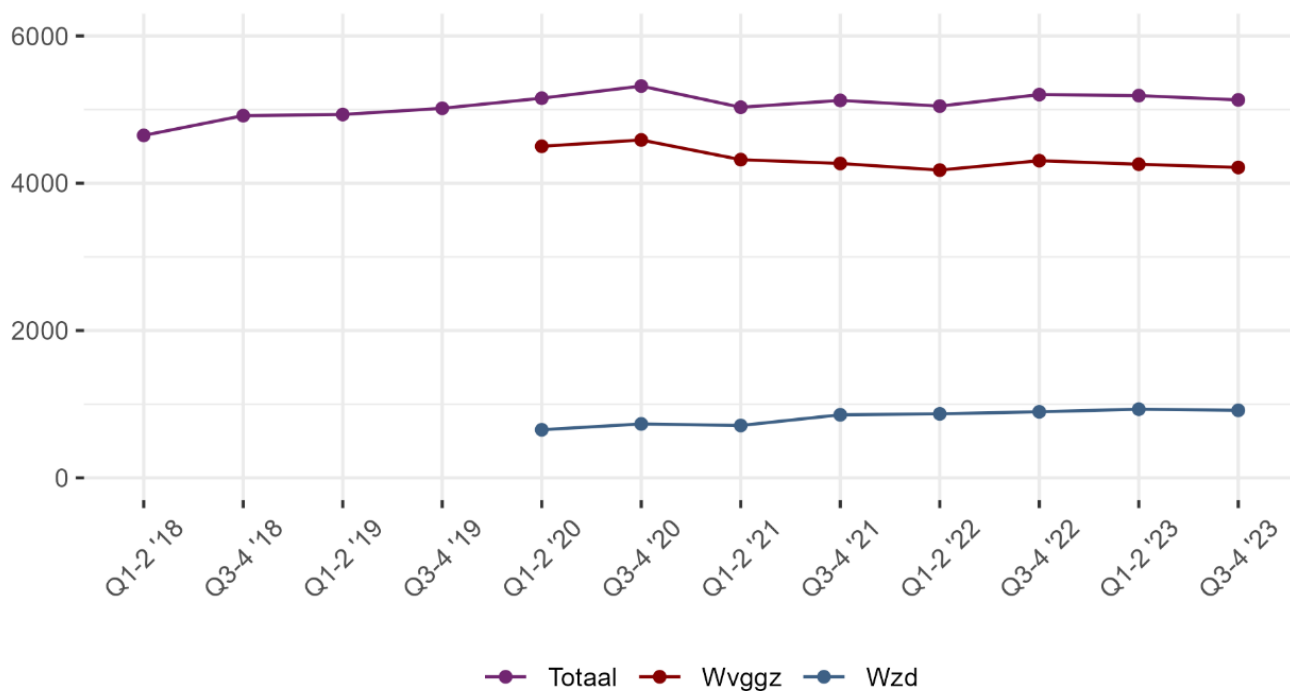
Aantal piketmeldingen voor psychiatrisch patiëntenpiket

Grafiek 3.3 toont het aantal binnengekomen meldingen voor het psychiatrisch patiëntenpiket. De grafiek toont vanaf 2018 het totaal aantal meldingen en vanaf 2020 ook het aantal meldingen uitgesplitst voor de wetten Wvvgz en Wzd.

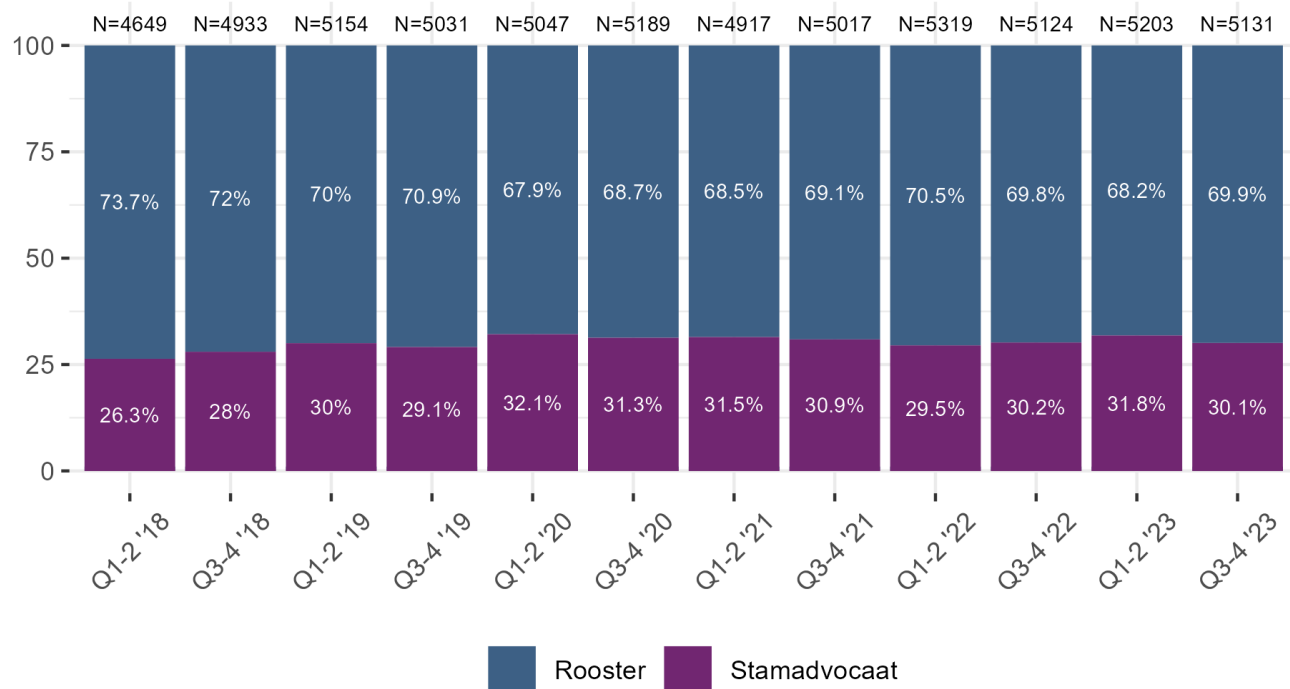
In de eerste jaren lijkt er sprake van een stijging van het aantal meldingen. In deze jaren was het aantal meldingen dat handmatig werd verwerkt echter hoger dan in de daaropvolgende jaren. Zoals omschreven in hoofdstuk II – Databronnen worden deze handmatige meldingen niet meegenomen. De zichtbare stijging is het gevolg van een verandering in de meldingssystematiek als gevolg van de ingang van de wetten Wvvgz en Wzd en niet van een daadwerkelijke stijging in het aantal meldingen.

Wanneer rekening gehouden wordt met deze vertekening, is te zien dat het aantal meldingen over de afgelopen jaren min of meer gelijk is gebleven. Het grootste deel van de meldingen (vanaf 2020) heeft betrekking op de Wvvgz.

Grafiek 3.3: Meldingen voor Psychiatrisch patiëntenpiket, uitgesplitst voor de wetten Wvvgz en Wzd, per roosterperiode

Grafiek 3.4: Meldingen voor Psychiatrisch patiëntenpiket, uitgesplitst naar verwerking van de melding, per roosterperiode

Grafiek 3.4 laat het totaal aantal meldingen zien én of deze melding is gegaan naar een stamadvocaat of naar een advocaat van het rooster. Hieruit blijkt dat ruim een kwart (tussen de 26,3% en 32,1%) van de meldingen gaat naar de stamadvocaat. Het grootste deel van de meldingen (tussen de 67,9% en 73,7%) gaat naar een advocaat die op het rooster staat. Dit wil niet zeggen dat de advocaat op het rooster deze cliënt vervolgens ook als stamcliënt aanneemt. Het kan ook zijn dat een melding naar een advocaat op het rooster gaat omdat de stamadvocaat niet beschikbaar is.

Aantal piketmeldingen per client

Tabel 3.2 toont het aantal meldingen per cliënt tussen 2018 en 2023. Hierin is te zien dat voor de ruime meerderheid van de cliënten éénmalig een melding is binnengekomen. Voor nog geen 1% van de cliënten zijn 5 of meer meldingen binnengekomen tussen 2018 en 2023.

Aantal meldingen	Percentage
1	80,6%
2	13,8%
3 of 4	4,7%
5 of meer	0,9%

Tabel 3.2: Percentages van aantal (herhaaldelijke) meldingen per client tussen 2018 en 2023.

Omdat meldingen enkel gedaan worden wanneer er sprake is van spoed, ligt het niet buiten de lijn der verwachting dat er meestal geen sprake is van een herhaaldelijke melding. Bovengenoemde percentages zijn echter ook een onderschatting van het aantal meervoudige meldingen. Deze statistieken zijn gebaseerd op cliënten van wie een bsn bekend was. Dit betrof slechts 63% van alle meldingen. Het is mogelijk dat bij één melding wel een bsn is genoteerd en bij een andere melding, voor dezelfde cliënt, niet. In dat geval wordt onterecht geconcludeerd dat er slechts één melding binnen is gekomen voor deze cliënt. Daarnaast is het ook mogelijk dat voor deze

cliënten vóór 2018 meldingen zijn binnengekomen.

Aantal toevoegingen voor zaakcode Z020

Grafiek 3.5 toont het aantal afgegeven toevoegingen voor zaakcode Z020. Dit wordt weergegeven per roosterperiode.

In deze grafiek is allereerst te zien dat het aantal toevoegingen groter is dan het aantal piketmeldingen. Zoals eerder toegelicht ontstaat dit omdat meldingen enkel binnenkomen wanneer er sprake is van een crisissituatie. De toevoegingen hebben echter betrekking op alle zorgmachtigingen.

Daarnaast is te zien dat het aantal toevoegingen over de afgelopen jaren licht is gestegen, met een piek in de tweede helft van 2020. Deze piek is vermoedelijk het gevolg van de ingang van de wetten Wvggz en Wzd in januari 2020.¹

Voor ongeveer de helft van de cliënten (51%) is tussen 2018 en 2023 éénmalig een toevoeging aangevraagd. Voor 12% van de cliënten zijn 5 of meer toevoegingen afgegeven tussen 2018 en 2023. Uiteraard is het mogelijk dat voor deze cliënten vóór 2018 ook al toevoegingen zijn afgegeven.

Voor cliënten worden dus vaker herhaaldelijke toevoegingen aangevraagd dan dat er herhaaldelijke piketmeldingen binnenkomen. Ook dit heeft te maken met het feit dat meldingen enkel gemaakt worden wanneer er sprake is van een crisissituatie, terwijl toevoegingen zowel bij een crisissituatie als daarbuiten plaatsvinden.

Relatie tussen stamcliënten en meldingen en toevoegingen

Grafiek 3.6 toont ten slotte het aantal meldingen en toevoegingen per advocaat waarbij deze geplot zijn op het aantal stamcliënten. Omdat de uitdraai van de stamcliënten de stand van zaken van april 2024 betrof, is ervoor gekozen enkel data te gebruiken over de meldingen en

¹ Zie ook: 'De Raad geeft voor 2021 geen toepassing aan de 70-toevoegingenregeling in het psychiatrisch patiëntenpiket', te raadplegen via rvr.org/@3021/raad-geeft-2021.

toevoegingen in de eerste helft van 2024. Dit betreft data van zo'n 700 stamadvocaten die gekoppeld zijn aan ruim 90.000 stamcliënten.

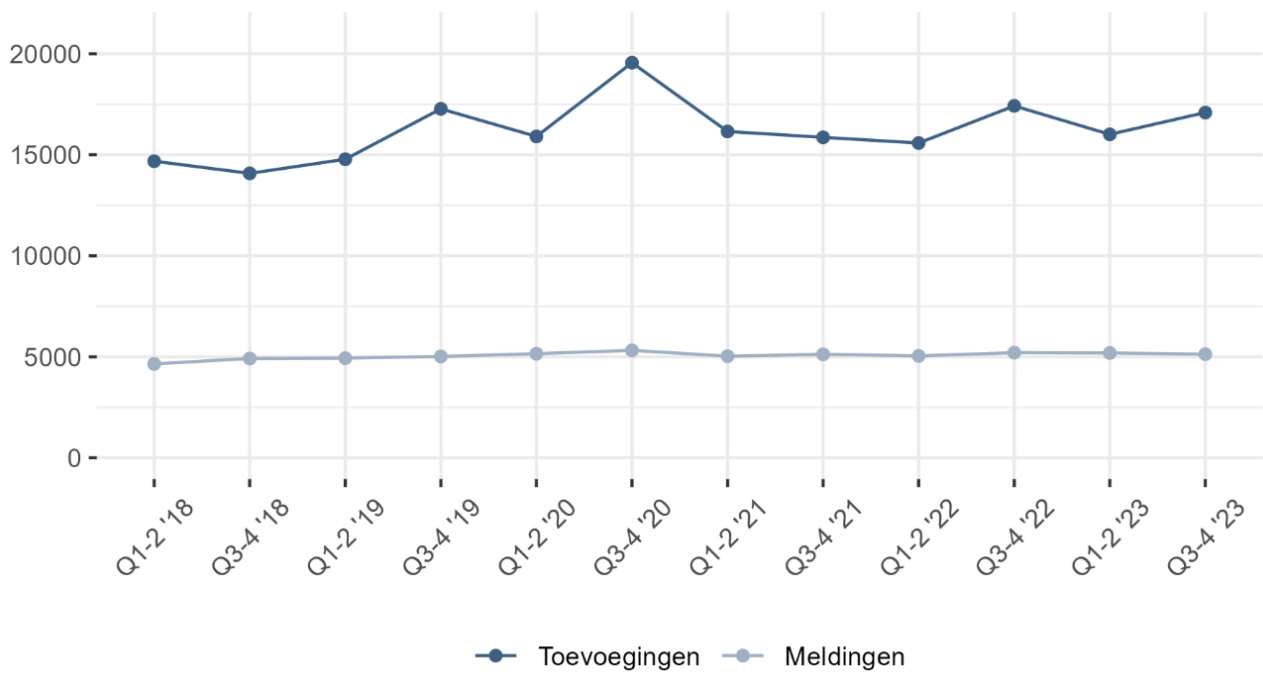
In deze grafiek is te zien dat naarmate het aantal stamcliënten groter wordt het aantal meldingen en toevoegingen ook toeneemt. Dit is een middelmatig sterke relatie tussen het aantal stamcliënten en het aantal toevoegingen (correlatie: $\rho=0,65$) maar slechts een zwakke relatie tussen het aantal stamcliënten en het aantal meldingen (correlatie: $\rho=0,32$). Hierbij moet opgemerkt worden dat het hier gaat om individuele meldingen en toevoegingen, en dat geen rekening is gehouden met meerdere meldingen/toevoegingen voor dezelfde cliënt.

In grafiek 3.6 is ook te zien dat een klein gedeelte van de advocaten een opvallend groot aantal stamcliënten heeft. Tabel 3.3 geeft hierover aanvullende informatie. In deze tabel is te zien dat de stamcliënten zeer ongelijk zijn verdeeld over de stamadvocaten, waarbij de advocaten met de top 5% meeste stamcliënten bijna 10 keer zo veel stamcliënten hebben als de stamadvocaten die tot de onderste 20% behoren.

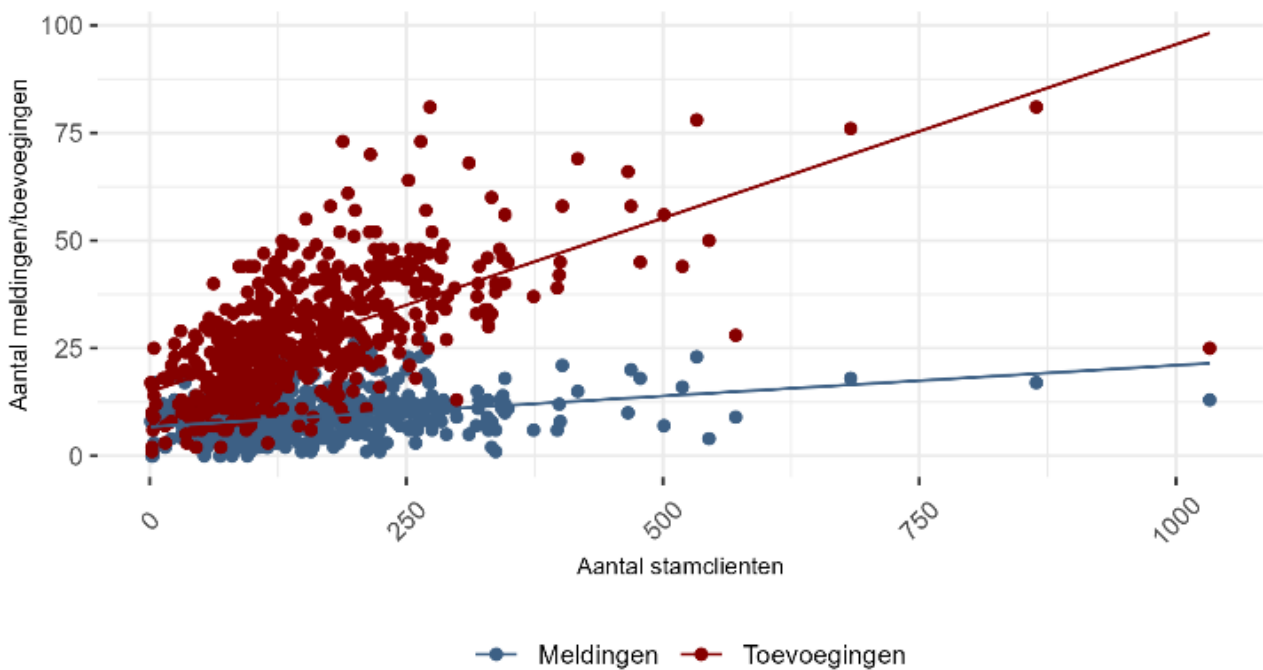
Ranking	Stamadvocaten N (%)	Stamcliënten N (%)
Top 5%	35 (5%)	15118 (16,7%)
Top 10%	71 (10%)	25158 (27,7%)
Onderste 50%	335 (47,6%)	19035 (21,0%)
Onderste 20%	124 (17,6%)	1588 (1,7%)

Tabel 3.3: Verdeling van stamcliënten over de stamadvocaten voor de advocaten met de meeste en minste stamcliënten.

Grafiek 3.5: Toevoegingen voor zaakcode Z020 en piketmeldingen, per roosterperiode

Grafiek 3.6: Samenhang tussen stamcliënten per advocaat en aantal meldingen en toevoegingen

IV Verdeling meldingen en toevoegingen over nieuwe en meer ervaren psychiatisch patiëntenpiketadvocaten

Verdeling van meldingen met verschillende inschrijfduur

Om meer inzicht te krijgen in de verdeling van meldingen over de advocaten wordt het aantal ingeschreven advocaten vergeleken met het aantal advocaten dat een melding heeft ontvangen. Deze advocaten zijn in categorieën ingedeeld op basis van hun inschrijfduur (het aantal jaar tussen de eerste volledige periode na de eerste inschrijving en de periode waarin de melding ontvangen is).

Grafiek 4.1 toont per roosterperiode tussen 2018 en 2023 de verdeling van ingeschreven advocaten met een verschillende inschrijfduur. Grafiek 4.2 toont vervolgens hoe de meldingen zijn verdeeld over deze advocaten.

NB De samenstelling van deze groepen verschilt over de jaren. Een advocaat die zich in 2018 inschrijft zal de eerste jaren in de categorie '0 t/m 1 jaar' vallen, maar vanaf 2020 ingedeeld worden in de groep '2 t/m 5 jaar'. Dit is ook de reden dat er in Q3 en Q4 van 2019 een grote verschuiving is in de samenstelling van de groepen. Een aanzienlijk deel van de advocaten had als startdatum 01-01-1998 en start in de tweede helft van 2019, dus in hun 21^e jaar. Dit verklaart de plotselinge daling in de groep '11 t/m 20 jaar' en stijging in de groep '20+ jaar'. Waarschijnlijk is deze inschrijfdatum om administratieve redenen gegeven. Deze groep heeft in

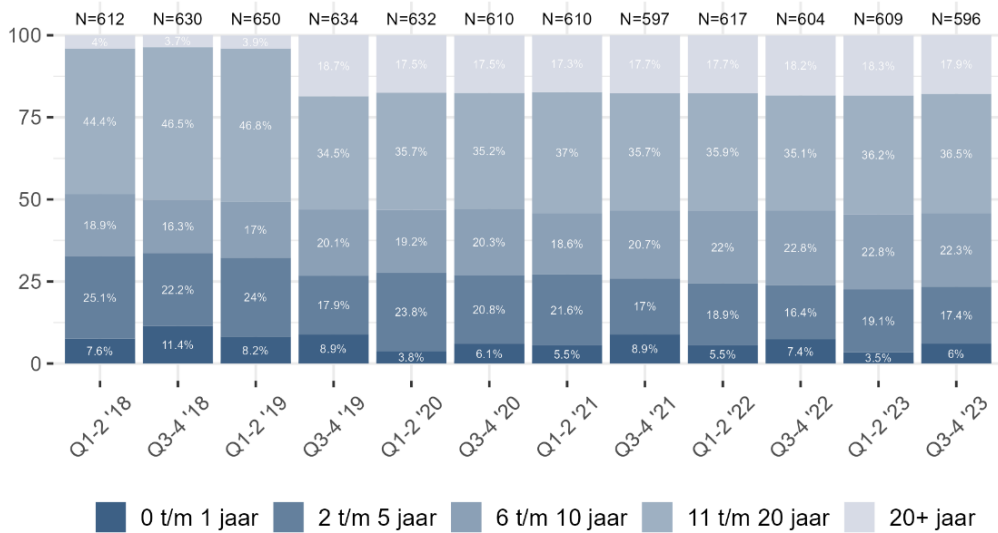
werkelijkheid dus mogelijk al meer jaren ervaring dan de inschrijfdatum doet vermoeden.

Om de percentages uit grafiek 4.1 en 4.2 te kunnen vergelijken zijn ze gezamenlijk geplot in grafiek 4.3. Wanneer in deze grafiek de donkerdere lijn boven de lichtere lijn uitkomt, ontvangt een groep advocaten naar verhouding méér meldingen, en vice versa. Hoe dichter de lijnen bij elkaar liggen, hoe meer er gesproken kan worden over een evenredige verdeling.

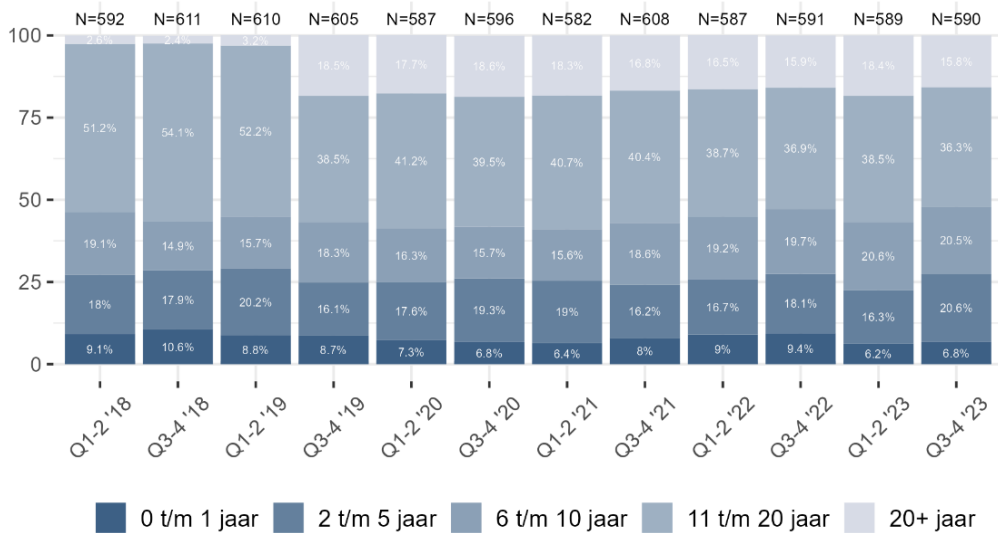
Allereerst is over het algemeen te zien dat de inschrijfduurcategorieën met de meeste advocaten ook de meeste meldingen ontvangen. Naarmate de groep met advocaten kleiner is, wordt ook het percentage meldingen lager. Voor iedere roosterperiode is de grootste groep degene met een inschrijfduur tussen de 11 en 20 jaar (min. 34,5%; max. 46,8%) en het is ook deze groep die de meeste meldingen ontvangt (min. 36,3% en max. 54,1%).

Bij de groep '11-20 jaar' en de groep '0-1 jaar' zit de donkere lijn vrij consistent boven de lichtere lijn. Deze groepen krijgen dus relatief veel meldingen. Met name bij de groep '11-20 jaar' bewegen de lijnen de laatste jaren naar elkaar toe, wat wijst op een meer evenredige verhouding tussen het percentage advocaten en het percentage meldingen dat zij ontvangen.

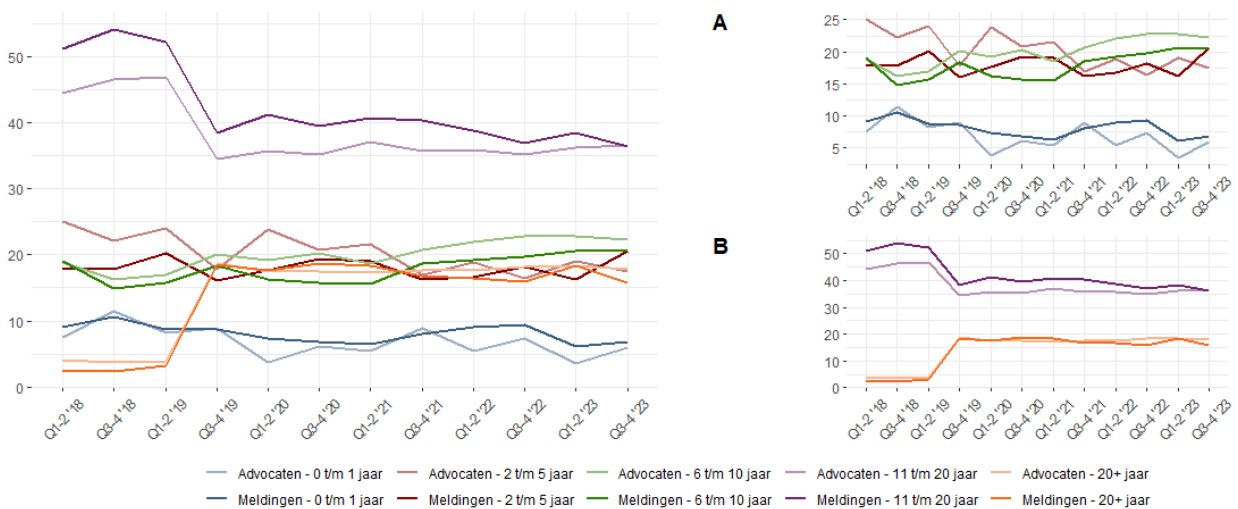

Grafiek 4.1: Verdeling van advocaten met verschillende inschrijfduur, per roosterperiode

Grafiek 4.2: Verdeling van meldingen over advocaten met verschillende inschrijfduur, per roosterperiode

Grafiek 4.3: Verdeling van meldingen over advocaten met verschillende inschrijfduur, per roosterperiode. Grafiek A en B tonen de grafiek opgesplitst ter bevordering van de leesbaarheid.

Bij de groepen '2 t/m 5 jaar' en '6 t/m 10' jaar zit de donkere lijn over het algemeen onder de lichtere lijn. Deze groepen krijgen naar verhouding minder meldingen. Bij de groep '2 t/m 5 jaar' bewegen de lijnen de laatste jaren meer naar elkaar toe en zijn er zelfs periodes waarbij de donkere lijn boven de lichtere lijn uitsteekt. Bij de groep '6 t/m 10 jaar' blijft de donkere lijn wel consistent onder de lichtere lijn. Ook is een wisselender beeld te zien wat betreft de afstand van de twee lijnen. In 2018 lagen de lijnen nog relatief dicht bij elkaar, vervolgens zijn ze meer uit elkaar bewogen, en de laatste jaren bewegen ze minimaal naar elkaar toe.

Voor de groep '20+ jaar' liggen de lijnen over alle jaren redelijk dicht bij elkaar, al wisselt het per periode of het percentage meldingen het percentage advocaten wel of niet overstijgt.

Over het geheel is te zien dat het percentage meldingen dat gaat naar de verschillende groepen advocaten met elkaar in verhouding is: grotere groepen ontvangen meer meldingen. Dit zijn ook vaak de groepen advocaten die al langer staan ingeschreven. Over de jaren heen zijn er wat verschuivingen, waarbij het percentage meldingen bij de groepen met een kortere inschrijftijd wat stijgt en bij de groepen met een langere inschrijftijd juist wat daalt.

In de laatste periodes is in een aantal groepen ook een zaagtandpatroon te herkennen. In de tweede helft van 2022 en 2023 is te zien dat de groepen '11 t/m 20 jaar' en '20+ jaar' een lager percentage meldingen ontvangt dan in de eerste helft van die jaren. In de groepen '0 t/m 1 jaar' en '2 t/m 5 jaar' zijn in de tweede helft van het jaar juist pieken te zien.

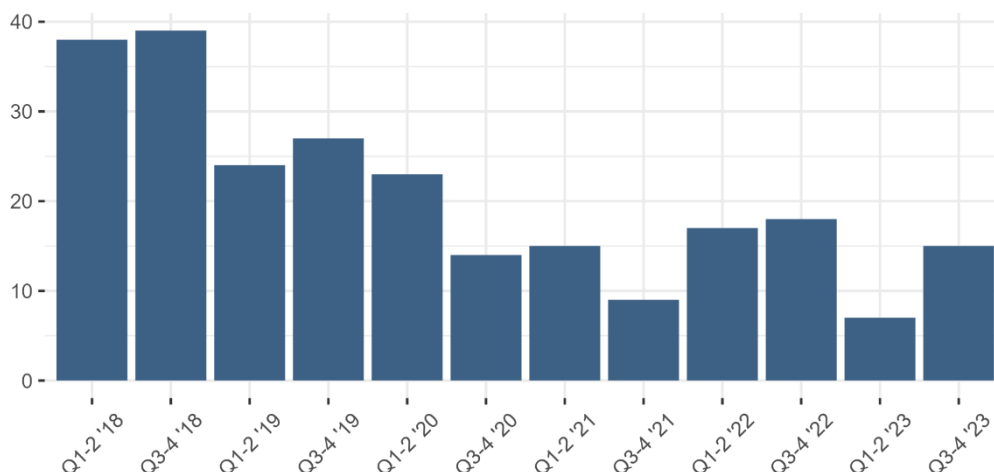
Advocaten die géén meldingen hebben ontvangen

In grafiek 4.2 zijn alleen advocaten meegenomen die minstens één melding hadden ontvangen. Grafiek 4.4 toont het aantal advocaten dat staat ingeschreven voor het psychiatrisch patiëntenpiket en die gedurende de roosterperiode van een half jaar geen enkele melding hebben ontvangen.

Over het algemeen is het een uitzondering dat een advocaat geen melding ontvangt. Van de 193 advocaten die tussen 2018 en 2023 gedurende minstens één roosterperiode geen melding hebben ontvangen was dit voor 77% een eenmalig voorval.

Het aantal advocaten dat binnen een roosterperiode géén meldingen heeft ontvangen is over de jaren heen afgenomen.

NB In deze aantallen zijn ook de advocaten meegenomen die zijn uitgesloten als gevolg van de 70-zakenregeling. Deze advocaten kunnen namelijk nog meldingen ontvangen van hun stamcliënten.

Grafiek 4.4: Aantal advocaten zonder melding, per roosterperiode

Verdeling van toevoegingen over advocaten met verschillende inschrijfduur

Grafiek 4.5 toont hoe de toevoegingen verdeeld zijn over advocaten met een verschillende inschrijfduur (= het aantal jaar tussen de eerste volledige periode na de eerste inschrijving en de periode waarin de toevoeging werd ingediend). In grafiek 4.6 zijn de percentages uit grafiek 4.1 en 4.5 gezamenlijk geplot om ze beter te kunnen vergelijken.

Net als bij de meldingen is te zien bij de toevoegingen dat de groepen die uit relatief meer advocaten bestaan relatief meer toevoegingen ontvangen. Ook hier heeft de groep '11 t/m 20 jaar' relatief de meeste toevoegingen ontvangen (gemiddeld 45,7%).

Voor de groep '11 t/m 20 jaar' is te zien dat de donkere lijn ruim boven de lichte lijn uitkomt. Voor de groep '20+ jaar' liggen de lijnen dicht bij elkaar, maar ligt de donkere lijn sinds 2019 consistent boven de lichte lijn. Dit geeft aan dat deze groepen naar verhouding veel toevoegingen ontvangen. De laatste jaren lijken de lijnen voor de groep '11 t/m 20 jaar' wel enigszins naar elkaar toe te bewegen.

Voor de drie groepen met kortere inschrijfduur ('0 t/m 1 jaar', '2 t/m 5 jaar' en '6 t/m 10 jaar') is het omgekeerde beeld te zien. Hierbij ligt de donkere lijn vrijwel altijd onder de lichtere lijn, wat wil zeggen dat deze groepen naar verhouding weinig toevoegingen ontvangen. De groep '0 t/m 1 jaar' vormt hierop de uitzondering, al lijkt dit vooral te komen door de sterke wisselingen in de omvang van de groep. De grilligheid in de groepsomvang zorgt er ook voor dat minder duidelijk te zien is of de lijnen over de jaren heen naar elkaar toe bewegen.

In tegenstelling tot de meldingen is voor het aantal ontvangen toevoegingen minder duidelijk een zaagtandpatroon te herkennen.

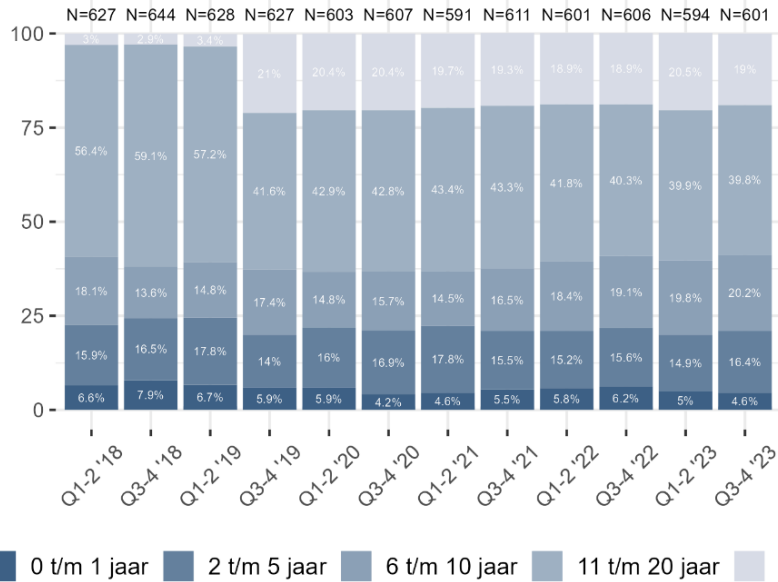
Advocaten die géén toevoegingen hebben ontvangen

In grafiek 4.5 zijn alleen advocaten meegenomen die minstens één toevoeging hadden ontvangen. Er zijn echter ook advocaten die gedurende de roosterperiode van een half jaar geen enkele toevoeging hebben ontvangen. Deze aantallen zijn te zien in grafiek 4.7.

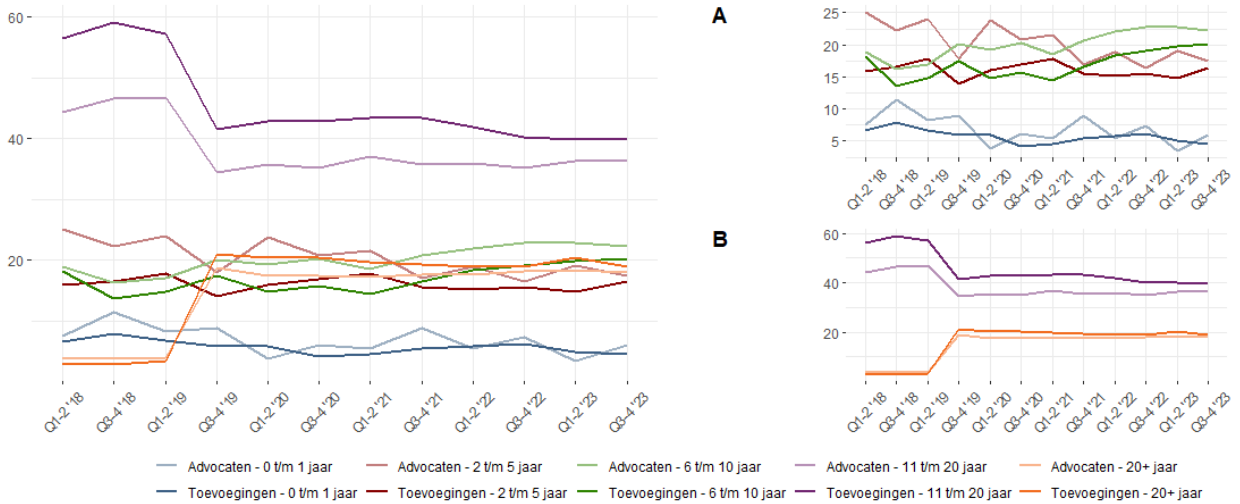
Over het algemeen is het een uitzondering dat een advocaat geen toevoeging ontvangt in een roosterperiode. Van de 48 unieke advocaten die in de afgelopen 6 jaar geen toevoeging hebben ontvangen was dit voor 92% een eenmalig voorval.

Omdat het aantal advocaten dat geen toevoeging ontvangt in een roosterperiode zo laag is, zijn over de jaren heen wat schommelingen te zien, maar is er geen sprake van een duidelijke daling of stijging.

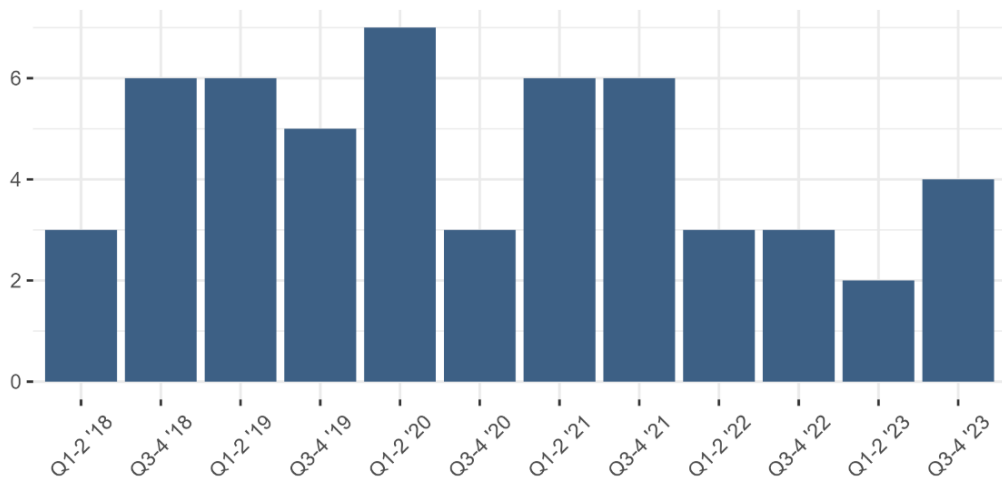

Grafiek 4.5: Verdeling van toevoegingen over advocaten met verschillende inschrijfduur, per roosterperiode

Grafiek 4.6 Verdeling van toevoegingen over advocaten met verschillende inschrijfduur, per roosterperiode. Grafiek A en B tonen de grafiek opgesplitst ter bevordering van de leesbaarheid.

Grafiek 4.7: Aantal advocaten zonder toevoeging, per roosterperiode

V Verdeling van het aantal meldingen en toevoegingen over de psychiatrisch patiëntenpiketadvocaten

Verdeling meldingen over advocaten

Grafiek 5.1 toont hoeveel meldingen advocaten kregen per roosterperiode. Hoe groter het percentage advocaten in een bepaalde categorie, hoe donkerder de kleur. Deze grafiek laat zien dat ruim een derde (gemiddeld 39,2%) van de advocaten tussen de 6 en 10 meldingen ontvangt. Daarnaast is er nog een aanzienlijke groep die tussen de 1 en 5 meldingen (gemiddeld 28,6%) en tussen de 11 en 15 meldingen (gemiddeld 19,3%) ontvangt.

Over de jaren heen is het percentage advocaten dat geen enkele melding krijgt in een roosterperiode afgenomen. Eerder was in grafiek 4.3 al te zien dat het absolute aantal advocaten zonder meldingen was afgenomen.

Daarnaast is in de laatste jaren het eerder genoemde zaagandpatroon te zien. In de tweede helft van de jaren 2022 en 2023 zijn in het algemeen de groepen '6 t/m 10' en '11 t/m 15' kleiner dan in de eerste helft van het jaar. De groepen met minder meldingen (0 en 1 t/m 5 meldingen) en de groepen met meer meldingen (16 t/m 20, 21 t/m 30 en 30+) zijn juist groter in de tweede helft van het jaar dan in de eerste helft.

In de roosterperiodes waarin de regeling het meest wordt toegepast is de middengroep dus relatief kleiner en zijn de groepen met een laag en een hoog aantal meldingen juist groter.

Het grotere percentage advocaten met weinig tot geen meldingen is te verklaren door de toepassing van de regeling. In grafiek 5.1 zijn namelijk ook de advocaten opgenomen die zijn uitgesloten. Omdat zij niet op het rooster staan, ontvangen zij enkel meldingen over hun stamcliënten.

Het grotere percentage advocaten met een groot aantal meldingen zou kunnen ontstaan door de roosters waar een relatief hoog percentage advocaten wordt uitgesloten, wat meer ruimte geeft aan de advocaten die wél zijn ingeroosterd.

Verdeling toevoegingen over advocaten

Grafiek 5.2 toont hoeveel toevoegingen advocaten ontvingen per roosterperiode. Hoe groter het percentage advocaten in een bepaalde categorie, hoe donkerder de kleur. Deze grafiek laat zien dat ruim een kwart (gemiddeld 27,7%) van de advocaten tussen de 11 en 20 toevoegingen per roosterperiode ontvangen. Daarnaast is er nog een aanzienlijke groep die tussen de 21 en 30 toevoegingen (gemiddeld 24,8%) en tussen de 31 en 40 toevoegingen (gemiddeld 16,4%) ontvangt.

In grafiek 4.5 was al te zien dat het absolute aantal advocaten met geen enkele toevoeging min of meer gelijk was gebleven; in grafiek 5.2 is te zien dat ook het percentage advocaten zonder toevoeging wat schommelt, maar geen duidelijke stijging of daling laat zien.

Over de jaren heen zijn enkele stijgingen en dalingen te zien. Zo is het percentage advocaten dat 1 t/m 5 toevoegingen of 6 t/m 10 toevoegingen ontvangt over het algemeen gedaald en is het percentage advocaten dat 21 t/m 30 of 31 t/m 40 toevoegingen ontvangt gestegen.

Er zijn de laatste jaren een aantal verschillen te zien tussen het percentage toevoegingen in de eerste en de tweede helft van het jaar, bijvoorbeeld in de groepen '1 t/m 5', '6 t/m 10' en '61 t/m 80'. Een duidelijk en consistent zaagtandpatroon, zoals in grafiek 5.1 over de groepen zichtbaar is, komt hier echter niet naar voren.

30+-	0.2%	0.1%	0%	0.2%	0.2%	0.2%	0%	0%	0.2%	0.3%	0%	0.2%
21 t/m 30-	1.8%	1.9%	2.4%	2.9%	2.6%	2.9%	2.4%	1.4%	1.8%	3.7%	2%	4.1%
16 t/m 20-	5.2%	6.6%	7%	9.2%	8%	6.9%	5.2%	6.5%	5.2%	8.1%	6.9%	9.3%
11 t/m 15-	18.2%	17.2%	20%	17.3%	17.4%	21.8%	19.5%	21.1%	22%	17.8%	21.7%	17.9%
6 t/m 10-	38.7%	37.6%	36.1%	36.7%	40.7%	37.4%	43.8%	39.8%	43.4%	38.3%	42.5%	35.5%
1 t/m 5-	30.2%	28.4%	30.8%	29.8%	27.5%	28.8%	27.1%	29.9%	24.9%	29.1%	26%	30.7%
0-	5.8%	8.2%	3.7%	4%	3.7%	2.1%	2.1%	1.3%	2.6%	2.7%	1%	2.3%
	Q1-2 '18	Q3-4 '18	Q1-2 '19	Q3-4 '19	Q1-2 '20	Q3-4 '20	Q1-2 '21	Q3-4 '21	Q1-2 '22	Q3-4 '22	Q1-2 '23	Q3-4 '23

Grafiek 5.1: Aantal ontvangen meldingen per advocaat, per roosterperiode

100+-	0%	0%	0%	0%	0%	0.5%	0.2%	0.2%	0%	0.1%	0%	0.2%
81 t/m 100-	0.3%	0.1%	0%	0.6%	0.3%	0.9%	0.3%	0.2%	0.2%	0.9%	0%	0.8%
61 t/m 80-	1.2%	0.4%	1.5%	2.7%	1.3%	4.9%	2.5%	2%	1.2%	2.7%	1.7%	2.3%
51 t/m 60-	3.3%	3%	3%	4.7%	4.3%	8.4%	3.5%	2.6%	2.5%	2.5%	3.6%	3.1%
41 t/m 50-	5.9%	5.2%	6.8%	9.3%	7.7%	8.2%	7.9%	7%	7%	8.2%	7.8%	8.1%
31 t/m 40-	12.2%	11.4%	14.5%	15.9%	16.7%	19.2%	15.4%	16.8%	18.5%	19.2%	17.2%	19.6%
21 t/m 30-	19.4%	19.6%	19.9%	22.8%	22.2%	23.2%	26.5%	28.7%	28.3%	28.9%	29.2%	28.6%
11 t/m 20-	31.2%	30.7%	31.6%	26.1%	27.6%	22.7%	28.5%	29%	27.4%	24%	27.8%	25.9%
6 t/m 10-	15.5%	15%	13.6%	8.8%	8.2%	4.7%	7.4%	8.3%	7%	3.9%	7%	3.7%
1 t/m 5-	10.5%	9.6%	8.3%	8.4%	10.6%	6.7%	6.9%	4.4%	7.6%	9%	5.5%	7.1%
0-	0.4%	4.8%	0.9%	0.7%	1%	0.5%	0.9%	0.9%	0.5%	0.4%	0.3%	0.6%
	Q1-2 '18	Q3-4 '18	Q1-2 '19	Q3-4 '19	Q1-2 '20	Q3-4 '20	Q1-2 '21	Q3-4 '21	Q1-2 '22	Q3-4 '22	Q1-2 '23	Q3-4 '23

Grafiek 5.2: Aantal afgegeven toevoegingen per advocaat, per roosterperiode

VI Conclusie en discussie

Samenvatting resultaten

De grafieken en tabellen in hoofdstuk III lieten zien dat er binnen het psychiatrisch patiëntenpiket de afgelopen jaren weinig grote verschuivingen hebben plaatsgevonden. Het aantal advocaten dat deelneemt aan het psychiatrisch patiëntenpiket is licht afgenomen en het aantal afgegeven toevoegingen voor Z020-zaken is licht toegenomen. Overige aantallen, zoals het aantal meldingen en de in- en uitstroom, zijn over het algemeen gelijk gebleven. Daarnaast was te zien dat de regeling met name in de tweede helft van het jaar in effect is. Het aantal advocaten en het aantal roosters waarop de regeling van toepassing is, verschilt sterk per roosterperiode.

In hoofdstuk IV werden advocaten ingedeeld in groepen met verschillende inschrijfduur. Ruim de helft van de advocaten staat meer dan 10 jaar ingeschreven voor het psychiatrisch patiëntenpiket. Een groot deel van de meldingen en toevoegingen gaat dan ook naar deze groep. Voor alle groepen is te zien dat de omvang van de groep samen lijkt te hangen met het aantal meldingen en toevoegingen: hoe groter de groep, hoe meer meldingen en toevoegingen. De afgelopen jaren is een afname te zien in de verschillen tussen het percentage advocaten en het percentage ontvangen meldingen, wat wijst op een meer evenredige verdeling. Voor het percentage ontvangen toevoegingen is een dergelijke afname minder duidelijk aanwezig.

Ten slotte was in hoofdstuk V te zien dat slechts een klein percentage van de advocaten een extreem groot of juist een extreem klein aantal meldingen ontvangt. Het percentage advocaten dat in een van deze extremen valt is de laatste

jaren echter groter in de tweede helft van het jaar, waarin de 70-zakenregeling vaker van kracht is. Ook dit patroon was minder overtuigend te zien bij de toevoegingen.

Over alle drie de hoofdstukken heen is, in wisselende mate, een zaagtandpatroon te herkennen. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de regeling, die de afgelopen twee jaar in de tweede helft van het jaar op een groter aantal advocaten van toepassing was.

Conclusies en beperkingen

Wanneer de bevindingen samengenomen worden zijn er verschuivingen te zien die voort zouden kunnen komen uit de toepassing van de regeling. Zo zijn voor een aantal groepen afnemende verschillen te zien tussen het percentage advocaten met een bepaalde inschrijfduur en het percentage meldingen dat zij ontvangen. Ook zijn hogere percentages van advocaten met veel of juist weinig meldingen steeds te zien in het tweede semester van de afgelopen 3 jaar. Met de beschikbare gegevens is niet te bepalen of de geobserveerde veranderingen het gevolg zijn van de regeling. Maar het feit dat de veranderingen meebewegen met de periodes waarin de regeling meer of minder is toegepast, maakt dit wel aannemelijk.

Echter, er zijn voornamelijk veranderingen te zien in het percentage/aantal meldingen dat advocaten ontvangen. De veranderingen die te zien zijn bij de toevoegingen zijn minder duidelijk en vertonen een grilliger verloop. Hierbij is het ook de vraag hoe snel te verwachten is dat de regeling invloed kan uitoefenen op de toevoegingen.

De regeling heeft in eerste instantie een effect op de piketroosters en daarmee op de piketmeldingen. De verwachting is dat hierdoor uiteindelijk ook de cliënten evenrediger verdeeld raken over de advocaten. Zoals in hoofdstuk III te zien was, loopt het aantal stamcliënten per advocaat sterk uiteen. Het is de vraag of verwacht kan worden dat de regeling zulke grote verschillen binnen enkele jaren recht kan trekken. Het feit dat bijvoorbeeld het zaagtandpatroon duidelijk naar voren komt bij de meldingen, maar minder zichtbaar is bij de toevoegingen, onderschrijft dit idee.

In hoofdstuk III was al te zien dat er verschillen zijn tussen de regioroosters. Voor sommige regioroosters is de regeling van toepassing op bijna de helft van de advocaten en voor sommige regioroosters voor geen enkele advocaat. Het is dus goed mogelijk dat het effect van de regeling per regiorooster zal verschillen. In deze evaluatie is alle data echter samengenomen, waardoor een eventueel effect minder zichtbaar is of minder sterk lijkt.

Bovenstaande maakt het niet mogelijk om een eenduidig antwoord te geven op de onderzoeksvraag of de regeling ook leidt tot een meer evenredige verdeling van zaken.

Suggesties voor vervolg

Vervolgonderzoek zou zich allereerst kunnen focussen op de hierboven genoemde kanttekeningen bij het onderzoek.

Omdat de regeling in de eerste jaren op slechts een relatief klein aantal advocaten van toepassing is geweest, is een eventueel effect van de regeling op dit moment mogelijk nog niet zichtbaar. Dit onderzoek zou opnieuw uitgevoerd kunnen worden wanneer de regeling langere tijd toegepast is.

Daarnaast zou vervolgonderzoek meer rekening moeten houden met de verschillen tussen de roosters. Bijvoorbeeld door enkel te focussen op de roosters waar de regeling toegepast wordt, óf door een vergelijking te maken tussen roosters waar de regeling wel en niet toegepast wordt.

In het algemeen zou een beter begrip van de onderlinge relaties tussen stamcliënten, meldingen en toevoegingen ervoor zorgen dat de gevonden resultaten beter geïnterpreteerd kunnen worden.

Hoewel dit onderzoek enig inzicht heeft gegeven, blijven er nog diverse vragen open staan. Hoe vaak zorgt een stamcliënt voor een herhaaldelijke piketmelding of toevoeging? Hoeveel jaar kost het een advocaat om een bestand van een x aantal stamcliënten op te bouwen? Hoeveel jaar kost het voordat toevoegingen van stamcliënten zorgen voor een bepaald aandeel van de toevoegingen van een stamadvocaat? Om dit doel te kunnen bereiken is het van belang dat achterhaald kan worden wanneer een advocaat stamadvocaat van een cliënt is geworden en ook wanneer deze relatie eindigt. Ook is een betere administratie van het bsn bij de piketmeldingen noodzakelijk.

Bovengenoemde onderzoeksvragen zouden inzicht kunnen geven in de onderliggende aannames van de regeling, namelijk dat vaker op het rooster staan zorgt voor meer stamcliënten en dat het hebben van meer stamcliënten zorgt voor meer toevoegingen.

Ten slotte zou het effect van de regeling bekeken kunnen worden voor bepaalde subgroepen of zelfs voor individuele advocaten. Welke groepen advocaten merken wel/niet iets van de regeling? Ontvangen de advocaten die op de roosters staan waar veel advocaten zijn uitgesloten daadwerkelijk meer meldingen? En leidt dit vervolgens ook tot nieuwe stamcliënten?

Op basis van de gevonden resultaten kan niet bepaald worden of de regeling zorgt voor een meer evenredige verdeling van zaken over de advocaten. Hierdoor is het ook niet mogelijk om een uitspraak te doen over of de regeling zijn doel bereikt.

Er zijn echter wel signalen dat een evenrediger verdeling van de zaken mogelijk beter bereikt zou kunnen worden door beperkingen te zetten op het aantal stamcliënten. Zo was te zien dat het aantal toevoegingen van een advocaat met name samenhangt met het aantal stamcliënten dat een

advocaat heeft, en dat het aantal stamcliënten per advocaat ook sterk uiteenloopt.

Dit onderzoek heeft zich beperkt tot het bekijken van cijfers. Op basis van dit onderzoek kunnen geen uitspraken gedaan worden over de beleving van de regeling en de wenselijkheid van het behouden, stopzetten of aanpassen van de regeling. Onlangs heeft het Kenniscentrum, als onderdeel van het project Feedbackloop Piket, enkele vragen gesteld aan advocaten over hun beleving van onder andere de 70-zakenregeling. Dit rapport geeft een aanvulling op de resultaten die in de huidige rapportage gepresenteerd zijn.²

---

² Dit rapport is gepubliceerd op raadvoorrechtsbijstand.org/kenniscentrum/projecten/feedbackloop-piket.

Contact

Sylvie Schrijen

kenniscentrum@rvr.org